

Tjänsteskrivelse

Handläggare
Magnus Höijer
Tfn 026-17 96 82
magnus.höijer@gavle.se

Arbetsmarknads- och
funktionsrättsnämnden

Insatser riktade till försörjningsstödstagare

Förslag till beslut

- Att ge sektorchef i uppdrag att till nämnden i oktober 2019 återkomma med förslag på ett antal riktade insatser på övergripande nivå som säkerställer att Gävle kommun under 2020 kan se ett trendbrott i antal försörjningsstödstagare
- Att ge sektorchef i uppdrag att säkerställa att underlaget kan användas som ett prioriteringsunderlag i budgetarbetet inför 2020

Bakgrund

Utifrån ökande antal försörjningsstödstagare i Gävle kommun, pågående och framtida förändringar i insatser från Arbetsförmedlingen (ffa extratjänster men även andra riktade insatser) samt tecken på begynnande recession behövs tydligare insatser riktat till grupper som står utanför arbetsmarknaden.

Trots tecken på en recession står Gävle kommun med en arbetskraftsbrist både inom privat och offentlig sektor sedan en längre tid tillbaka. Internt inom Valfärd Gävle kan också konstatera att det behövs ett tydligare fokus inom de kommunala arbetsmarknadsinsatserna, att kopplingen mellan försörjningsstöd, arbetsmarknadsinsatser och vuxenutbildningen behöver stärkas, samt att ett bättre nyttjande av etableringsersättningen behöver säkerställas.

Detta underlag syftar till att:

- Ge arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden en lägesbild över det som hittills framkommit i utredningsarbetet.
- Presentera ett antal förslag som utredningsarbetet skulle kunna fokusera på kommande månad för att nämnden vid sammanträdet i oktober alt. november kan besluta om insatser inför 2020 och framåt.

Nuläge

Inom kontoret Förebyggande och kompetens har från och med juni 2019 ett utredningsarbete initierats rörande lång- och kortsiktiga insatser för att kraftigt öka gruppen försörjningsstödstagare som går till egen försörjning, antingen direkt till arbete eller via utbildning.

Not: ett utvecklingsarbete pågår för att få statistik och underlag som tydligare beskriver försörjningsstödsomtagare. Ålder, kön, utbildningsbakgrund samt

orsak till varför personen uppbär försörjningsstöd är basdata som beräknas vara tillgänglig från hösten 2019.

Utredningsarbetets frågeställningar och slutsatser hittills

Skulle Gävle kommun genom Valfärd Gävle kunna säkerställa att fler försörjningsstödstagare kommer ut i arbete genom att tillskapa anställningar som stödjer individen att komma i egen försörjning?

Viktiga inslag och möjliga verktyg är

- Individen förflyttas från passivt stöd till jobbprogram
- Rätt insats för rätt person – dvs genom en kartläggning och en gemensam handlings/utvecklingsplan
- Ett samordnat individstöd genom hela processen
- Utökad samlokalisering av relevanta aktörer
- Bättre följa resultat och progression och därmed utvärdera att rätt insats ges till rätt person
- Skapa stöd till näringslivet/privat sektor för att tillskapa fler anställningar för målgruppen
- Stöd till kommunens organisation för nya assistenttjänster

Finansiering

Finansiering av insatserna är centralt. I ljuset av utveckling av den offentliga sektors ekonomiska utveckling, och därmed även Gävle kommun, behöver noggranna överväganden göras. Inga insatser, eller en låg ambitionsnivå av insatser, faller i de flesta tillbaka på ökande kostnader för försörjningsstöd.

En möjlighet är att finansiera insatserna helt genom försörjningsstöd och delar av etableringsersättningen. Utifrån ett antagande om att 550 personer årligen befinner sig i aktivitet skulle detta innebära en kostnad på närmare 53 miljoner kronor per år (räknat på en snittkostnad på 8300 kr/månad). Fördelen med denna lösning är att Gävle Kommun helt själv beslutar och fördelar olika insatser. Nackdelen är att eventuell statlig finansiering inte kommer Gävle kommun tillgodo samt att den samverkan som byggts upp över tid med Arbetsförmedlingen inte nyttjas.

En bättre lösning är att insatserna förutom försörjningsstöd etableringsersättning finansieras i samverkan med Arbetsförmedlingen (Af), och att program via Af nyttjas i samverkan. Nedan ges en hypotetisk beräkning i två varianter. Den kommunala investeringen växlas upp mot statliga medel med minst motsvarande kommunal investering eller närmare 4 gånger fler i idealet.

Arbetsförmedlingen och kommunen har idag inte möjlighet att korsköra data. En uppskattning i dialog med Af säger att flertalet av de som Af har inskrivna idag även uppbär försörjningsstöd. Av de inskrivna hos Af i Gävleborgs län har 44 % a-kasseersättning. Flertalet uppbär alltså försörjningsstöd.

Känt är att Arbetsförmedlingen står inför stora förändringar och i dagsläget finns en osäkerhet kring myndighetens budget för 2020 och framåt. Vissa satsningar har riktats mot bl a insatser för utrikesfödda kvinnor och lärarassistenter. Gällande stödet för utrikesfödda kvinnor finns ännu ingen information hur det stödet skall användas. Vad gäller lärarassistenter är det huvudmännen som skall ansöka om medel. Ytterligare satsningar och riktning för 2020 torde klarna något i samband med höstbudgeten i mitten av september.

De stöd som finns som program på Arbetsförmedlingen finns sammanställda i bilaga 1.

Nedan följer i tabeller över möjliga insatser från kommunen respektive Af. Tabell 1 är ett "ideal", där kommunala insatserna kompletteras med teoretiskt maximala insatser från Af.

Tabell 2 är en mer pessimistisk eller realistisk variant utifrån osäkerhetsläget hos Af.

Tabell 1

Program	Antal	Kommunal insats	Statligt stöd
Nystartsjobb (kategori 2, 62 % bruttolön)	20	3 600 000	2 300 000
Introduktionsjobb	200	14 800 000	45 700 000
Extra tjänster	200	3 380 000	57 120 000
Aktivitetsstöd	130	6 500 000	7 500 000
Totalt	550	28 280 000	112 620 000
Försörjningsstöds kostnad¹	550	54 780 000	

Denna beräkning baseras på att samtliga 550 personer har försörjningsstöd och går till anställning med stöd från Arbetsförmedlingen samt att alla fullföljer.

Tabell 2

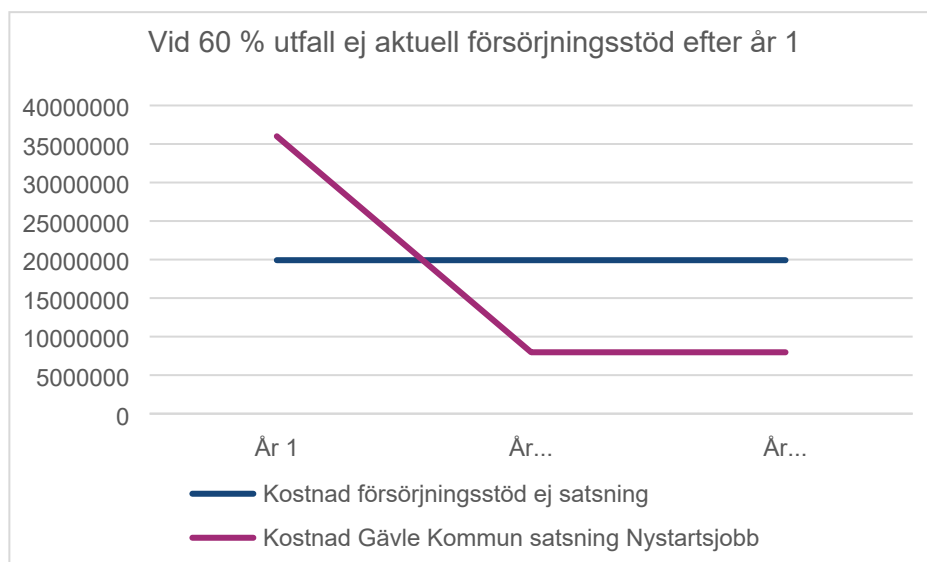
Program	Antal	Kommunal insats	Statligt stöd
Nystartsjobb (kategori 2, 62 % bruttolön)	200	36 000 000	23 000 000
Introduktionsjobb	25	1 850 000	5 710 000
Extra tjänster	25	425 000	7 100 000
Aktivitetsstöd	300	15 000 000	17 300 000
Totalt	550	53 275 000	53 110 000
Försörjningsstöds kostnad¹	550	54 780 000	

Tabellen ovan är ett annat räkneexempel på hur anställning med stöd skulle kunna se ut utifrån en mer försiktig situation. Denna beräkning baseras lika som ovan bild på att samtliga 550 personer har försörjningsstöd och går till anställning med stöd från Arbetsförmedlingen samt att alla fullföljer.

Utfall av insatsen nystartsjobb ger en indikation på att 60 % inte blir aktuella för försörjningsstöd igen. Om Gävle kommun förflyttar 200 personer till nystartsjobb kommer det att innebära en merkostnad på 16 miljoner på helår (dvs 180 tkr/individ och år jfrt med försörjningsstöd). Om utfallet blir i nivå med erfarenheten (dvs 60 % återkommer inte till försörjningsstöd) kommer satsningen på 16 miljoner att kunna minskas redan under år två, för att år tre inte behövas. Då har försörjningsstöds kostnaderna minskat motsvarande

¹ Försörjningsstöds kostnad beräknad utifrån snitt 8300 kr/månaden (8300*12 månader*550 personer)

satsningen. Givetvis innebär en högre nivå än 60 % att satsningen bär sig ännu tidigare.

Långsiktigt ekonomiskt perspektiv

I länet finns hos Af positiva erfarenheter av att matcha ut personer till det lokala näringslivet. Den övergripande satsningen som initierats under våren 2019 i Gävle (1000 fler i arbete) kan stärkas betydligt av dessa erfarenheter. I dagsläget i Gävle arbetar konsulenter mot det privata näringslivet genom projektet "Sfi med praktik". Viktigt i detta arbete är att ledande tjänstepersoner och politiker har dialog med näringslivet om de gemensamma utmaningar samhället står inför och att "utmana" till att samverka för att få fler personer arbetsföra. En struktur för detta behöver utarbetas.

Förutom de direkta effekterna när individen kliver in i en anställning med stöd och därmed inte är beroende av försörjningsstöd finns flera andra möjliga positiva effekter exempelvis ökade skatteintäkter, hävstångseffekter såsom ökad konsumtion, bryta sociala mönster, ökad livskvalitet och förbättrad hälsa.

Upphandlingar

Ytterligare en möjlig åtgärd är att i upphandlingar lägga in sociala åtaganden i form att anställa personer, samt ta emot personer för praktik i syfte att utbilda och anställa mm.

Andra program och pågående arbeten

Genom programmet "1000 fler genom utbildning till arbete" samlas och styrs flera projekt som alla innehåller åtgärder och aktiviteter som leder mot gemensamt mål att få fler människor i egen försörjning. Detta program leds av en styrgrupp i samverkan med DUA i Gävle. Detta sker i samverkan med Arbetsförmedlingen, regionen, lokala näringslivet och eventuellt försäkringskassan.

Magnus Höjer
Sektorchef
Välfärd Gävle